

PLAN
BADANIA BIEGŁOŚCI / PORÓWNIANIA
MIEDZYLABORATORYJNEGO *(niepotrzebne skreślić)*

NR 2/2021

prowadzonych przez Klub POLLAB - Sekcję Ochrony Środowiska

L.P.	Nazwa i adres organizatora badania biegłości	Klub Polskich Laboratoriów Badawczych POLLAB ul. Mory 8, 01-330 Warszawa
1	Imię i nazwisko, organizacja koordynatora i innych osób zaangażowanych w projektowanie i działanie programu badania biegłości	Koordynator PT Rafał Ziółkowski, ARQUES Sp. z o.o. Weryfikator PT Anna Rogacka, ARQUES Sp. z o.o.
2	Działania, które będą podzlecane oraz nazwy i adresy podwykonawców włączonych w realizację programu badania biegłości	Nie dotyczy
3	Kryteria uczestnictwa, które należy spełnić	Badania biegłości w zakresie pobierania próbek ścieku oczyszczonego metodą manualną , mają charakter otwarty. Uczestnicy zobowiązani są do przesłania dostępnego na stronie internetowej www.pollab.pl formularza zgłoszeniowego w terminie określonym w terminarzu programu PT. Wysłanie formularza zgłoszeniowego jednoznaczne jest z akceptacją warunków programu. Ponadto uczestnicy zobowiązani są dojechać na miejsce wskazane przez organizatora.
4	Liczba i rodzaj oczekiwanych uczestników programu badania biegłości	Uczestnikami mogą być pracownicy jednostek posiadających certyfikat akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji; jednostek, które starają się o uzyskanie takiego certyfikatu, jak również jednostek które pragną potwierdzić swoje kompetencje techniczne w zakresie pobierania próbek poprzez udział w PT. Maksymalna liczba uczestników w badaniu biegłości w zakresie pobierania próbek ścieku oczyszczonego z oczyszczalni ścieków metodą manualną wynosi 25 uczestników. O zakwalifikowaniu uczestników do badania biegłości, decyduje kolejność zgłoszeń. UWAGA 1: Pierwszeństwo do udziału w badaniu biegłości mają członkowie Klubu POLLAB. UWAGA 2: Na pojedynczym formularzu zgłoszeniowym, można dokonać zgłoszenia tylko jednego uczestnika.

		<p>UWAGA 3: Do udziału w badaniu biegłości może zostać zakwalifikowanych dwóch lub więcej pracowników danej jednostki. Sytuacja taka może wystąpić wyłącznie wtedy, gdy do udziału w badaniu zgłosi się mniej niż 25 jednostek.</p>
5	Wybór wielkości mierzonej (-ych)/ nazwa obiektu lub właściwości objętych badaniem biegłości, łącznie z informacją co uczestnicy mają identyfikować, mierzyć lub badać	<p>W ramach programu badania biegłości w zakresie pobierania próbek ścieku oczyszczonego metodą manualną, uczestnicy pobierać będą próbki ścieku oczyszczonego metodą pobierania ręcznego oraz dokonywać pomiarów w miejscu pobierania, w zakresie deklarowanym w przekazanym do Organizatora formularzem zgłoszeniowym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fosfor ogólny (parametr badany obligatoryjnie, w laboratorium ARQUES Sp. z o.o.), ▪ odczyn pH (parametr badany obligatoryjnie, w laboratorium ARQUES Sp. z o.o.); ▪ pomiar temperatury (pomiar <i>in situ</i>, parametr nieobligatoryjny); ▪ pomiar odczynu pH (pomiar <i>in situ</i>, parametr nieobligatoryjny); ▪ pomiar przewodności elektrycznej właściwej w 25 ° C (pomiar <i>in situ</i>, parametr nieobligatoryjny). <p>Próbki pobierane będą sprzętem własnym uczestników, do własnych pojemników na próbki; rutynowo stosowanych przez uczestników. Porównaniu podlegać będą uzyskane w laboratorium ARQUES Sp. z o.o. wyniki badań pobieranych przez uczestników próbek, jak również wyniki pomiarów dokonywanych w terenie przez uczestników. <u>W przypadku, gdy liczba uczestników biorących udział w porównaniu danego parametru nieobligatoryjnego (pomiar prowadzone przez uczestników <i>in situ</i>) wyniesie mniej niż 5; Organizator nie dokona oceny kompetencji uczestników w zakresie takiego parametru.</u></p>
6	Opis zakresu wartości lub właściwości, lub obydwu, spodziewanych dla obiektów badania biegłości	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stężenie fosforu ogólnego – zakres: (0,10 – 40,0) mG / L ▪ odczyn pH - zakres: (4,0 – 10,0) ▪ pomiar temperatury – zakres: (5,0-35) ° C ▪ pomiar pH (<i>in situ</i>) - zakres: (4,0 – 10,0) ▪ pomiar przewodności elektrycznej właściwej w 25 ° C (<i>in situ</i>) – zakres: (100 – 3000) µS / cm
7	Potencjalne główne źródła błędów występujących w odniesieniu do badania biegłości	<p>Potencjalnymi źródłami błędów w odniesieniu do obiektów badania biegłości, mogą być:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ postępowanie niezgodne z wytycznymi Organizatora umieszczonymi w programie badania biegłości w zakresie pobierania próbek ścieku oczyszczonego metodą manualną i instrukcjami przekazywanymi w miejscach odbywania się badania biegłości;

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ odstępstwa od norm metodycznych i procedur dotyczących pobierania próbek i wykonywania pomiarów; ▪ źle skalibrowany lub wadliwy sprzęt do wykonywania pomiarów w terenie, nieuwzględnianie założonych poprawek, itp. ▪ zanieczyszczone wyposażenie do pobierania próbek i/lub zanieczyszczone pojemniki na próbki; ▪ błędy grube związane z zapisywaniem wyników pomiarów przekazywanych Organizatorowi. ▪ zmiana właściwości pobieranych próbek w czasie od pobrania próbek przez uczestników do wykonania pomiarów przez uczestników. <p>W celu zapobieżenia ww. błędom, Koordynator w rozmowach, korespondencji oraz w czasie spotkania organizacyjnego rozpoczynającego badanie biegłości, będzie zwracał uwagę uczestników na te kwestie. Natomiast pomiary dokonywane są przez uczestników bezpośrednio po pobraniu próbek w miejscu ich pobierania, co ogranicza możliwość zmiany właściwości obiektów badania do minimum.</p> <p>Ponadto źródłami błędów, na które wpływ ma Organizator, mogą być:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pomyłki związane z zamianą próbek uczestników; ▪ zmiana właściwości pobieranych próbek w czasie od pobrania próbek przez uczestników do zbadania w laboratorium Organizatora; ▪ pomyłki związane z błędami w zapisach dokonywanych w czasie wykonywania badań w laboratorium Organizatora. <p>Aby zapobiegać ww. błędom, na które bezpośredni wpływ mają działania Organizatora, stosuje się następujące rozwiązania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnicy pobierają próbki w wylosowanej kolejności i oddają próbki Koordynatorowi bezpośrednio po ich pobraniu. Próbki są też od razu opisywane w sposób jednoznaczny i odkładane do pojemników zbiorczych na próbki (termoboksów). - wewnątrz pojemników zbiorczych na próbki; od momentu ulokowania w nich próbek pobranych przez uczestników bezpośrednio po pobraniu, aż do przekazania ich do laboratorium; panują warunki chłodnicze. Temperatura wewnątrz pojemników jest monitorowana. Miejsca pobierania próbek zlokalizowane są możliwie blisko laboratorium, w którym próbki będą badane. Czas od pobrania pierwszej próbki (ze względu na ograniczoną liczbę uczestników) do dostarczenia próbek do laboratorium nie powinien być dłuższy niż 6 godzin. - w przypadku, gdy zachodzi podejrzenie zajścia pomyłki związanej z błędnym przenoszeniem
--	--	--

		danych, zapisy z badań zakodowanych próbek uczestników poddane są przeglądowi. Przeglądu na wniosek Koordynatora, dokonuje Kierownik Laboratorium lub inna osoba do tego upoważniona.
8	Wymagania dotyczące wytwarzania, nadzorowania jakości, magazynowania i dystrybucji obiektów badania biegłości	<p>Uczestnicy badań PT pobierają próbki do własnych pojemników, rutynowo stosowanych przez nich do pobierania próbek do badań objętych programem PT; z miejsca wskazanego przez Organizatora. Wszyscy uczestnicy przed przystąpieniem do pobierania; losują kolejność pobierania próbek, w tym próbek podwójnych. Losowanie kolejności ma na celu uzyskanie wiarygodnych wyników dla próbek powtórzonych w odniesieniu do próbek pobieranych przez wszystkich uczestników. W ten sposób niweluje się ewentualne rozbieżności między wynikami, związane z naturalnie występującą niejednorodnością badanego obiektu.</p> <p>Ponadto, Organizator dokonuje oceny jednorodności i stabilności obiektu badania biegłości, zgodnie z procedurą opisaną w punkcie 13. niniejszego planu.</p>
9	Racjonalne środki zapobiegawcze w celu zapobieżenia zмовie pomiędzy uczestnikami lub fałszowaniu wyników oraz procedury, które będą uruchomione jeżeli mieć będzie miejsce podejrzenie zмовy lub fałszowania wyników.	<p>Program <i>badania biegłości w zakresie pobierania próbek ścieku oczyszczonego metodą manualną</i> jest tak projektowany aby zapewnić jak najmniejszą możliwość zмовy i fałszowania wyników. Każdy uczestnik programu pozostaje anonimowy a jego identyfikacja odbywa się za pomocą indywidualnie, losowo przypisanego oznaczenia kodowego. Próbki zostają zakodowane przez Koordynatora i tylko on lub osoba przez niego upoważniona, na podstawie nadanych kodów, jest w stanie odtworzyć przynależność badanych próbek do poszczególnych uczestników. Każdy uczestnik pobiera próbki zgodnie z wylosowaną kolejnością. Część analiz, których wyniki brane są pod uwagę do oceny kompetencji uczestników w zakresie pobierania próbek, dokonywana jest w laboratorium organizatora. Natomiast pomiary wykonywane przez uczestników <i>in situ</i>, odbywają się w obecności Koordynatora. Wyniki pomiarów przekazywane są Koordynatorowi niezwłocznie, po zanotowaniu ich wraz z niezbędnymi informacjami na przygotowanych przez Organizatora protokołach.</p> <p>Uczestnicy badań biegłości są zobowiązani do unikania zмовy i fałszowania wyników. Organizator przy okazji kontaktowania się z uczestnikami porusza temat zмовy i apeluje o etyczne zachowania w tym względzie.</p> <p>W przypadku stwierdzenia zмовy i/lub fałszowania wyników, organizator:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odrzuca rezultaty uczestnika/uczestników i nie zostają one uwzględnione w sprawozdaniu - powiadamia na piśmie najwyższe kierownictwo uczestnika .

10	Opis informacji, którą należy dostarczyć uczestnikom oraz harmonogram realizacji kolejnych etapów programu	<p>Warunkiem koniecznym uczestnictwa w programie badania biegłości w zakresie pobierania próbek ścieku oczyszczonego metodą manualną jest przesłanie wypełnionego formularza zgłoszeniowego dostępnego na stronie internetowej Klubu POLLAB w terminie do dnia <u>30.04.2021 r. włącznie</u>, na adres poczty elektronicznej: <u>szkolenia@arques.pl</u>. Wysłanie formularza zgłoszeniowego jednoznaczne jest z akceptacją warunków określonych w planie programu.</p> <p>Uczestnicy zobowiązani są dojechać na miejsce wskazane przez Organizatora (oczyszczalnia ścieków w odległości nie większej, niż 20 km od miasta Chodzież, kod pocztowy: 64-800; województwo wielkopolskie).</p> <p>Dokładny harmonogram oraz szczegóły dotyczące miejsca pobierania obiektu badania biegłości rozesłane zostaną do uczestników nie później niż 7 dni przed rozpoczęciem badania biegłości.</p> <p>Uczestnicy zobowiązani będą w czasie badań biegłości do pobierania próbek obiektu badania oraz dokonywania pomiarów na obiektach badania biegłości metodami rutynowo stosowanymi w pracy danej jednostki, własnym sprzętem i do własnych pojemników na próbki. Pojemniki z próbkami, bezpośrednio po ich pobraniu; przekazane zostaną Koordynatorowi.</p> <p>Uczestnicy zobowiązani będą w czasie badań biegłości do wskazania stosowanych metod pobierania próbek oraz prowadzonych pomiarów wraz ze statusami tychże metod (akredytowana/nieakredytowana), niepewnościami rozszerzonymi, współczynnikiem rozszerzenia i poziomem ufności, dla których niepewność została określona. Wyniki przeprowadzonych pomiarów terenowych (wynik uśredniony z pomiarów dwóch próbek powtórzonych, podany z dokładnością do trzech cyfr znaczących) wraz z niepewnościami rozszerzonymi oraz informacjami dotyczącymi stosowanych metodyk, wyposażenia oraz istotnych uwag do przeprowadzonej procedury pobierania; przekazywane są Koordynatorowi bezpośrednio po ich uzyskaniu na przekazany przez Koordynatora w dniu badania biegłości protokole. Dopuszcza się możliwość uzupełnienia informacji zawartych w protokole w ciągu 3 dni roboczych od daty pobrania obiektu badania biegłości. Uzupełnione protokoły uczestnicy mogą przekazywać na adres mailowy: r.ziolkowski@arques.pl. Nie dopuszcza się możliwości uzupełniania/zmian informacji zamieszczonych w ww. protokołach w zakresie wartości dokonanych <i>in situ</i> pomiarów.</p> <p>W przypadku pytań lub wątpliwości dotyczących</p>
----	--	---

		realizacji programu, należy kontaktować się z koordynatorem: e-mail: r.ziolkowski@arques.pl , tel. 661 296 587
11	Częstość lub daty dystrybucji obiektów badań biegłości do uczestników, ostateczne terminy przekazania wyników przez uczestników i, jeżeli zasadne, daty, kiedy uczestnicy powinni wykonać badania lub pomiary	Symbol programu: badanie biegłości w zakresie pobierania próbek ścieku oczyszczonego metodą manualną <i>Termin nadsyłania zgłoszeń:</i> 30.04.2021 r. <i>Termin PT:</i> 11.05.2021 r. <i>Termin otrzymania raportu z PT:</i> 11.06.2021 r.
12	Wszelkie informacje dotyczące metod lub procedur, potrzebne uczestnikom do przygotowania materiału do badań i przeprowadzenia badań lub pomiarów	Uczestnik jest zobowiązany postępować z obiektami badania biegłości zgodnie z własnymi, rutynowo stosowanymi procedurami. Należy pamiętać o odpowiednim przygotowaniu wyposażenia pomiarowego (kalibracja, sprawdzenie, uwzględnianie poprawek i in.) oraz pomocniczego. Każdy uczestnik zobowiązany jest posiadać dwa komplety pojemników na próbki przeznaczone do badania parametrów określonych w programie. Należy mieć na uwadze, iż próbki zostaną dostarczone do laboratorium w czasie nie dłuższym niż 6 godzin i przez cały ten czas będą utrzymywane w warunkach chłodniczych, bez dostępu światła. Minimalna ilość pojedynczej próbki ścieku oczyszczonego, przekazana do laboratorium do badania stężenia fosforu ogólnego wynosi 400 mL, zaś do badania odczynu pH - 100 mL. Wartość x_{pt} zostanie wyznaczona zgodnie z ISO 13528:2015 jako wartość uzgodniona na podstawie wyników uzyskanych od uczestników. Wartość odchylenia standardowego σ_{pt} wyników uzyskanych przez uczestników danej rundy, wyznacza się po odrzuceniu wartości odstających wg kryteriów określonych w opisie programu PT (Załącznik nr 2), w oparciu o wytyczne normy ISO 13528:2015.
13	Procedury dotyczące metod badań lub pomiarów, które jeżeli ma to zastosowanie, będą wykorzystane do badania jednorodności i stabilności obiektów badania biegłości oraz określenie ich żywotności biologicznej	Jednorodność i stabilność próbek do badań przeprowadza się za pomocą procedur opisanych w normie ISO 13528:2015- Załącznik B. Jednorodność obiektów badań sprawdzana jest poprzez pobranie w dniu badania biegłości, w wyznaczonym punkcie pobierania; nie mniej niż 10 próbek. W każdej z tych próbek <i>in situ</i> oznacza się odczyn pH (PN-EN ISO 10523:2012) podwójnie w warunkach powtarzalności. Na podstawie uzyskanych wyników obliczane jest odchylenie standardowe średnich z próbek $s_{\bar{x}}$. Następnie odchylenie standardowe wewnątrzpróbkowe s_w (odchylenie powtarzalności próbek podwójnie wykonanych) oraz międzypróbkowe odchylenie standardowe s_s . Dodatkowo zostanie sprawdzona statystyczna istotność różnic między obiektami badania biegłości

	<p>za pomocą analizy wariancji, stosując test F przy $\alpha = 0,05$ (ISO 2854).</p> <p>Organizator stwierdza, że obiekty badań biegłości są wystarczająco jednorodne, jeżeli spełniony jest warunek:</p> $S_s \leq 0,3 \sigma_{pt}$ $F \leq F_{kr}$ <p>Gdzie:</p> <p>s_s - odchylenie standardowe między próbkami σ_{pt} – odchylenie standardowe do badania biegłości</p> <p>Do badania stabilności, bezpośrednio po zakończeniu pobierania próbek przez uczestników badania biegłości pobrane zostaną dwie próbki obiektu – ścieku oczyszczonego, w wyznaczonym punkcie pobierania. W każdej z tych próbek oznacza się odczyn pH podwójnie w warunkach powtarzalności. Obiekty badań można uznać za stabilne, jeśli spełnione jest kryterium:</p> $ \bar{y}_1 - \bar{y}_2 \leq 0,3\sigma_{pt}$ <p>Gdzie:</p> <p>σ_{pt} – odchylenie standardowe do oceny badań biegłości $\bar{y}_1$ - średnia wartość oznaczanego parametru dla próbek otrzymana podczas badania jednorodności, przed rozpoczęciem rundy badań biegłości $\bar{y}_2$ -średnia wartość oznaczanego parametru dla próbek otrzymana podczas badania stabilności, po zakończeniu pobierania próbek przez wszystkich uczestników badania biegłości</p> <p>Jeżeli uzyskanie jednorodności i stabilności nie będzie możliwe organizator do oszacowania włączy odchylenie standardowe międzypróbkowe S_s i obliczy σ'_{pt} według wzoru :</p> $\sigma'_{pt} = \sqrt{\sigma_{pt}^2 + S_s^2}$ <p>Wyniki uzyskane przez uczestników zostaną ocenione za pomocą wskaźnika z'.</p>
--	--

14	Przygotowanie jednolitych form sprawozdań, które będą stosować uczestnicy	<p>Uczestnicy po zakończonych badaniach biegłości otrzymują raport z badania biegłości.</p> <p>W raporcie tym znajdują się następujące informacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa i dane kontaktowe organizatora badań biegłości - Nazwa i dane kontaktowe koordynatora - Nazwisko, funkcje i podpisy osoby autoryzującej raporty - Data wydania i status raportu - liczba stron i wyraźną identyfikacją końca sprawozdania; - Oświadczenie dotyczące stopnia poufności wyników - Numer raportu i jednoznaczna identyfikacja programu badań biegłości - Dokładny opis wykorzystywanego obiektu badania biegłości, łącznie z niezbędnymi szczegółami dotyczącymi przygotowania obiektu badania biegłości oraz oceny jednorodności i stabilności - Wyniki uczestników wraz z podaniem niepewności pomiaru (pod warunkiem, że wszyscy uczestnicy określą jej wartość) - Wartości przypisane i zestawienia statystyczne dla metod badań stosowane przez uczestników - Procedury stosowane do wyznaczenia wartości przypisanej - Szczegóły dotyczące zapewnienia spójności pomiarowej i niepewności pomiaru wartości przypisanej. - Procedury wykorzystywane w celu wyznaczenia odchylenia standardowego dla oceny biegłości - Dane statystyczne oraz podsumowanie, łącznie z wartościami przypisanymi i zakresem akceptowalnych wyników oraz prezentacją graficzną - Komentarz organizatora dotyczący rezultatów działania uczestników - Informacje o projekcie i wdrożeniu programu badania biegłości - Procedury wykorzystywane do statystycznej analizy danych <p>Pierwsza strona raportu z badań biegłości dla uczestników będzie zgodna z Załącznikiem nr 3 do Procedury KPLB NR 1 wyd. 8 z dnia 28.11.2017 r.</p>
----	---	--

15	Dokładny opis analizy statystycznej, która będzie stosowana	<p>Do wykrywania wartości odstających stosowany będzie dwustronny test Grubbsa na poziomie istotności 0,01. Jeśli wartość statystyki testowej jest większa niż wartość krytyczna to badany wynik uznaje się za wartość odstającą i oznacza się dwiema gwiazdkami.</p> <p>Wartość x_{pt} zostanie wyznaczona zgodnie z ISO 13528 jako wartość uzgodniona na podstawie wyników uzyskanych od uczestników.</p> <p><u>Wariant I</u> Wartość przypisana x_{pt} jako średnia arytmetyczna</p> $x_{pt} = \bar{x}$ <p>gdzie: $\bar{x}$ - średnia arytmetyczna z wyników uzyskanych przez uczestników danej rundy po odrzuceniu wartości odstających. Niepewność $u(x_{pt})$ szacuje się ze wzoru:</p> $u(x_{pt}) = \frac{s}{\sqrt{p}}$ <p>gdzie: s - odchylenie standardowe, p - liczba wyników po odrzuceniu wartości odstających.</p> <p><u>Wariant II</u></p> $x_{pt} = Me$ <p>gdzie: Me - mediana z wyników uzyskanych przez uczestników danej rundy. Niepewność $u(x_{pt})$ szacuje się ze wzoru:</p> $u(x_{pt}) = 1,25 \frac{s^*}{\sqrt{p}}$ <p>gdzie: s^* - odchylenie standardowe odporne, wyznaczone za pomocą algorytmu A lub jako unormowane odchylenie standardowe MADe; p - liczba uzyskanych wyników.</p> <p><u>Wariant III</u></p> $x_{pt} = x^*$ <p>gdzie: x^* - średnia odporna obliczona za pomocą algorytmu A. Niepewność $u(x_{pt})$ szacuje się ze wzoru:</p> $u(x_{pt}) = 1,25 \frac{s^*}{\sqrt{p}}$ <p>gdzie: s - odchylenie standardowe odporne wyznaczone za pomocą algorytmu A, p - liczba uzyskanych wyników.</p> <p>Kryteria stosowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeżeli $p \geq 15$, zaleca się stosować x^* (algorytm A); • Jeżeli $p < 15$, można przyjąć: <ul style="list-style-type: none"> - x^*, - medianę, - średnią arytmetyczną, jeżeli wartości odstające zdarzają się sporadycznie i nie ma silnej asymetrii rozkładu, <p>Jako wartość odchylenia standardowego wyników uzyskanych przez Uczestników danej rundy po odrzuceniu wartości odstających;</p> <p>Kryteria stosowania: Jeżeli $p \geq 20$</p> <ul style="list-style-type: none"> - należy preferować s^* (algorytm A), - można stosować MADe,
----	---	---

		<p>- dopuszcza się stosowanie odchylenia standardowego s, pod warunkiem, że wartości odstające zdarzają się sporadycznie i nie ma silnej asymetrii rozkładu.</p> <p>Jeżeli $p < 20$</p> <p>W takim przypadku, w razie braku możliwości pozyskania miarodajnej wartości dopuszcza się wyznaczenie na podstawie wyników we wcześniejszych rundach lub jako odchylenia standardowego s, pod warunkiem, że wartości odstające zdarzają się sporadycznie i nie ma silnej asymetrii rozkładu.</p> <p>O wyborze wariantu decyduje Organizator.</p>
16	Źródło, spójność pomiarowa i niepewność pomiaru wartości przypisanej	<p>Wartości przypisane wraz z niepewnościami, zostaną wyznaczona zgodnie z ISO 13528 jako wartość uzgodniona na podstawie wyników uzyskanych od uczestników.</p> <p>Część wartości przypisanych wraz z niepewnościami, wyznaczana będzie na podstawie uzyskanych wyników badań próbek pobranych przez uczestników; które to badania wykonywane będą w laboratorium ARQUES Sp. z o.o. Do parametrów oznaczanych w ww. laboratorium, należą: odczyn pH oraz stężenie fosforu ogólnego.</p> <p>Laboratorium ARQUES Sp. z o.o. zapewnia, że w przypadku wykonywanych badań zachowana jest spójność pomiarowa. Wszystkie wyniki pomiarów powiązane są z Międzynarodowym Układem Jednostek Miar poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczyn pH - kalibracja certyfikowanym materiałem odniesienia zarejestrowanym w bazie BIPM lub wyprodukowanym przez akredytowany podmiot wg ISO 17034 - stężenie fosforu ogólnego - kalibracja certyfikowanym materiałem odniesienia zarejestrowanym w bazie BIPM lub wyprodukowanym przez akredytowany podmiot wg ISO 17034;
17	Kryteria oceny rezultatów działania uczestników	<p>Wskaźnik do oceny uczestników badań PT:</p> <p>Jeżeli zostanie spełniony warunek $u(x_{pt}) < 0,3\sigma_{pt}$ to do oceny zostanie wykorzystany wskaźnik z:</p> $z_i = \frac{x_i - x_{pt}}{\sigma_{pt}}$ <p>Interpretacja wskaźnika z:</p> <p>$z \leq 2$ - wynik odpowiedni (zadowolający);</p> <p>$2 < z < 3$ - sygnał ostrzegawczy;</p> <p>$z \geq 3$ - wynik nieodpowiedni, sygnał do działania.</p> <p>Gdy warunek $u(x_{pt}) < 0,3\sigma_{pt}$ nie zostanie spełniony to do oceny zostanie wykorzystany wskaźnik z'</p> $z_i' = \frac{x_i - x_{pt}}{\sqrt{\sigma_{pt}^2 + u^2(x_{pt})}}$ <p>W związku z tym, iż nie wszyscy uczestnicy mogą wziąć udział w badaniu w pełnym zakresie przewidzianym przez program, Organizator przyjął następującą zasadę oceny kompetencji uczestników:</p>

		<p>„W przypadku, gdy ocenie podlegają 2 parametry; uczestnik nie może uzyskać żadnego wskaźnika $z \geq 3$ / $z' \geq 3$. Jeżeli ocenie podlegają co najmniej 3 parametry, uczestnik może uzyskać co najwyżej 1 wynik nieodpowiedni. Jednocześnie, aby uczestnik mógł zostać uznany za biegłego w zakresie pobierania próbek danego rodzaju, obliczona z wartości bezwzględnych wszystkich uzyskanych wskaźników z / z' średnia arytmetyczna ($Z_{\text{średnie}}$ / $Z'_{\text{średnie}}$), musi być mniejsza bądź równa 2. Do liczenia średniej nie bierze się pod uwagę wartości obciążonych błędem grubym (odrzuconych na podstawie wykonanego dwustronnego testu Grubbsa na poziomie istotności 0,01)”.</p> <p>$Z'_{\text{średnie}} = (z'_1 + \dots + z'_n) / n$, warunek: $Z'_{\text{średnie}} \leq 2$ gdzie: z'_i – wartość z'-score wyznaczona dla danego parametru, n – liczba parametrów, które objęte były porównaniem w przypadku danego uczestnika</p>
18	Opis danych, raportów pośrednich lub informacji, które należy przekazać zwrotnie uczestnikom	Nie dotyczy.
19	Określenie zakresu w jakim zostaną opublikowane wyniki uczestników i wnioski wynikające z programu badania biegłości	Każdy Uczestnik badania otrzyma opracowanie w formie raportu, przekazywanego w formacie PDF, na wskazany w formularzu zgłoszeniowym adres poczty elektronicznej. Koordynator gwarantuje uczestnikom poufność wszelkich informacji związanych z uczestnictwem w programie. Nazwy uczestników zostaną zakodowane. Każda jednostka otrzyma informację o przypisanych kodach uczestników swojej jednostki. Pozwala to na zidentyfikowanie wyłącznie wyników uczestników badania danej jednostki. Organizator nie udziela informacji osobom trzecim dotyczących wyników badania uzyskanych przez laboratoria biorące udział w programie.
20	Działania, które należy podjąć w wypadku zaginięcia lub uszkodzenia obiektów badania biegłości	Nie dotyczy.

Koordynator

(imię, nazwisko, data)
Rafał Ziółkowski, 16.02.2021 r.

Weryfikator

(imię, nazwisko, data)
*Anna Rogacka, 16.02.2021 r.*Przewodniczący/Członek Kolegium
Sekcji ... (wpisać właściwą)(imię, nazwisko, data)
*Krzysztof Wołowicz*Prezes/Członek Zarządu Klubu
POLLAB(imię, nazwisko, data)
Andrzej Brzyski 30.04.2021